

ZEMPLÉNI LAPOK.

Szerkesztői és kiadóhivatal

Főút 9. szám

hova minden a lap szellemi részét illető közlemény, valamint az előfizetési s hirdeményi pénzek is küldendők. Kéziratok vissza nem küldetnek.

Társadalmi hetilap,
főtekintettel Zemplénmegye érdekeire.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt — kr.
Félévre 3 frt — kr.
Negyedévre 1 frt 50 kr.
Néptanítókknak és körjegyzőknek egész évre 4 frt — kr.
A hirdetési díjak, a hirdetési rovat élm látható díjszabályzat szerint számítanak.

Felelős szerkesztők s kiadótulajdonos társak:

BORÚTH ELEMÉR

HORNYAY KÁLMÁN.

A tokaji bor haldoklik.

Két nevezetessége volt hazánknak eddig, mit az egész világ elősmert nevezetességnek: — egyik a magyar huszár, másik a tokaji bor volt, a huszár, lehet, még soká fel tartja hírét s dicsőségét: — szegény társa azonban — a tokaji bor kimuló félben van. — Nem a Phylloxera vastatrix, nem a tortrix Uvaria, nem ezek a divatos kis furcsa állatkák pusztítják el: hanem egészen más okok, többnyire a kor követelményei által megteremtett politikai okok adták meg neki a halálos döfést. A borhamisítást s az elviselhetetlen külföldi határvámokat nem is említem — mert hiszen ezekről irtak már eleget — hasztalanul. Ezt előre bocsájtva, szóljunk a tárgyhoz.

Akármi legyen az a világon, a minek becsé s értéke van, ezen becsértékét a tárgyknak, azoknak ritkább volta szabja meg. Ha a drága kövek úgy hevernének uton útfélen, mint a veres kovák, vagy mint a hegyi patakok medrében a kavats és békasó; a koreák brilliantjai nem érnének annyi milliókat s nem fénylenének a fejdelmek homlokán, azért a gyémánt bányákban meg van határozva, hány darabot szabad évenként napvilágra hozni s így forgalomba bocsájtani, nehogy a kibocsájtott nagy mennyiség idővel becstele né tegye a drága köveket.

A tokaji bor sem azért híres, mert Tokajban terem, hanem ez a jelentéktelen kis város azért lett világhírűvé, mert ilyen ritka s kitünő sajátosságokkal bíró bort termesz. Hagyjon fel ezen természetesi rendszerrel — s természetesen olyan bort, minőt Borsod, Abauj, Arad, Beregh, Ugocsa, Zala, Tolna, Bihar, sőt még Heves és Pestmegyék egyrésze is millió és millió hektoliter számra természetesen, elvész, elmosódik Tokaj neve, legfeljebb multját fogja emlegetni az utókor régi híres boráról, mint a szent Gellért hegyet Gellért püspökről, Visegrádot a királyi romokról, Czinkót nagy itczéjéről. És ezen idő fájdalom uraim! igen közel van

Ezen válság előidézésére — mint feljebb mondtam, leginkább politikai okok akaratlanul működtek közre, például első az urbér eltörlése volt, mely a tokaji bort 1832/6-ban szíven találta. Második halálos döfést adta neki a szőlő dézma

megváltása; harmadik nem politikai ok, a mivélési rendszer változása. — Mig az urbér el nem töröltetett, a tokaji név alatt ösmeretes hegyaljai bort termő hegyeket az ország majd csaknem minden megyéjében szétlakó gazdag nemesek s mágnások bírták, köztök a király is egy nagy contingenst; — ma nyolcz tizedrészt bíriák a tokaj-hegyaljai tizenkét városban bent lakó, igen szegény zsidók, ha találkozik köztök egy-két tehetősebb, az a borkereskedésből, nem a szőlőből vagyonosodott. Az urak — kevés kivétellel — eladták szőlőiket, mert megszűnt a szőlő munkáltatáson nagyon sokat lendített urbéres erő: különösen a késő őszi szüreteléshez megkivántató, tetemes olcsón, csupán ételért dolgozó szedők száma fogyott el. Késő szüretelés nélkül pedig nincs jó tokaji bor. — Szirmay Antal ezeltől száz évvel irt: „Notitia Montium viniferorum comitatus Zempléniensis” című munkájában a 37-ik lapon azt mondja, hogy a tokaji bor csak a 17-ik században kezdett világhírűvé lenni, azelőtt még a 15-ik században, midőn a Mátyás udvarában élt Galeot Márton az udvar tartáshoz használt hazai borokat számlálja elő, a tokajit nem is említi, sőt a szerémiről azt mondja, „hogy ahoz hasonló az egész világon nehezen találhatik.” Cuspinianus pedig, ki a 2-ik Ulászló udvar tartását irta le, a tokajit meg sem említi, szinte a szeremi borrhól azt mondja, hogy a cretai és corsicai boroknál is jobb.” Második Lajos királyunk udvarában élt Oláh Miklós, ki később 1557-ben cancellár és esztergomi érsek is lett Ferdinánd alatt, leírván Pest városának, mint fő kereskedő helynek viszonyait, ezen szavakkal él: „a pesti polgárság nemcsak szeremi borokkal, de a leghiresebb külföldi édes és zamatos borokkal is — melyek közt cretai borok is vagynak — üzérkedik. S ide jönnek össze a sok idegen lengyel és sileziai vevők borokat vásárolni, de tokaji borrhól nem emlékezik. Azért Szirmay azt mondja „1650 táján jöttek rá történetesen a Tokaj-hegyaljaiak a késő szüretelésre, a dér és fagy által előállított nemes aaszu-szőlő szemek kiszedésére.” Mert már 1655. 79. art. azt mondja: „Civitates Submontanae representant sat. quod exvineis Civium et etiam nobilium, per Officiales Dominorum Uvae nigraes et passae Colligi So-

leant, posthac praecaveantur.” Itt jön a törvényben először az aaszu-szőlőről említés, mint a tokaji hegyek nevezetességéről. Már Mária Theresia alatt a törvény 1779. években világosabban megparancsolja „a paraszt és dézmás szőlőt bíró nemes, az aaszu-szőlőből a földes urnak adand.” Első tekintetre úgy látszik, mintha a magyar nemes országgyűlés ezen törvény által a parasztnak egy kis kegyadományt akart volna nyújtani, korántsem! — ösmerte a nép gondolkodását, tudta, hogy ha el tiltatik törvény által dézmt szedni s adni az aszuból, későn fog szüretelni, hogy szőlője nagyrészt megasszodjék s kevés dézmt adjon a földes urnak. A törvény szelleme pedig éppen arra volt irányozva, nem kényszeríteni, de közvetve buzdítani a népet a késői szüretelésre. A késő szüret ma is sine qua non-ja a jó tokaji bornak. A jó tokajihoz nem érett, de tul érett, fagy, dér által megaszalt, megcsigázott szőlő kivántatik. Igen, de a novemberi hideg napokon az asszut kiszemeltetni, drága napszámmal nem fizeti ki magát s azért a kevesebb munkát, kevesebb időtöltést igénylő szomorodni borok készítése jött általános szokásba, ámitva minden szőlősgazda magát azzal, hogy az asszuborok ma már nem kapósak s nem kelendők. A tolcsvai és tarczali királyi szőlőket kivéve, úgy mint régen, asszut aligha szedet valaki a Hegyalján, legalább Tolcsván egy ur sem, pár hordóra való saját asztali szükségére nem mondom, de a zsidó szőlősgazdák még azt se teszik, szedik nyakrafőre a szomorodnit, félnek az idő viszontagságától, a szőlőbirtok nekik mindenök, mig hajdan az uri kezekben csak luxus czikk volt s nézték a minőséget, nem a mennyiséget.

Mig az urbér állott, nemcsak az a sok ezer meg ezer szedőkéz jött a Hegyaljára szüretelni, az-az szemelni, hanem bejöttek hosszú fuvarba a sok erős paraszt előfogatok. Most a terhes hegyi szoros utakon, kivált ha sár van, nem képes a gazda beszállítani termését, a hegyaljai városokban létező sovány erőtlen gebék, többnyire öszvérek és szamarosok, szivet lelket rázó kizoztatások közt teszik s végzik a fuvarosi szolgálatot. És ez így van, ez vált divattá nemcsak a szegény gazdáknál, nemcsak az új zsidó birtokosoknál; de így van ez a király Ő Felsége szőlőiben is.

TÁRCZA,

Levelek 1848-ból.

(Folytatás.)

Itt leírom neked az ezen alkalommal Bábólnában szenvedett szerencsétlenségünket is, melynek főoka Görgey Cornél dandár-parancsnokunk volt.

Katonai mozgó csapat rendes vezénylő tiszt alatt még béke idején sem szokott elő-, utó- és oldal-örök nélkül utazni. Mi a fent nevezett Rétalap faluból egész Bábólnáig úgy mentünk, mint valami majálisra menő gyermek-sereg, vagy éppen lakadalmas násznép, kiket megsérteni vagy megbántani úgy sem szabad senkinek: oldalt kémkedő örökről szó sem volt, a tova Győrben levő ellen-ségről nem is álmodott senki, hogy az még utánunk is jöhetett.

A nap felkelő félben volt, a hideg 20 foknyi lehetett; midőn a többször említett Rétalapról az egész dandár Bábólnánál a rendes ország-utrá kiért.

Legelőt utazó sorokban mentek a tirol vadászok, utánok mi zemplén gömöriek, majd a Princz-Preussok s nyomba utánok a 16 ágyu és ugyan annyi munitiószekér s legvégül ezeket bezárta a két osztály huszárság.

Bábólnába érve, azt már uresen találtuk, a fővezér és a vele volt seregek már tovább vonultak Igmánd felé s mi nyomukat szándékoztunk fedezve követni.

A Bábólnától Ignándig vezető országos töltés, mint nagy uradalmakban szokás, mélyen és szélesen fel van árkolva s a dombos árokpart sűrűn vetett akáczfával van beültetve, az akác-ozos lehetett négy éves ültetés, ezen a töltés mindkét oldalán diszlo fasor tart egy kis mért-földet, az az egész: Ignándig s ezen vetett akác-ozos, megjegyzendő oly sűrű, hogy az ország-utból, a két oldalán elterülő uradalmi nagy szántóföldekre, sem lóval, vagy éppen ágyukkal; de gyalog embernek is áthatolni igen nagyon bajos. Az ily helyet hívják katonai technicus nyelven „defilé.”

Az elől menő vadászok és mi zempléniek már ezen defilén haladtunk előre vagy 300 lépést, nem aggodva legkisebbet sem valami megtámadástól s a falu végén a töltés mellett álló bábólnai nagy korcsma, mely előtt éppen akkor a Princz-Preuss gyalogság haladt, már jó formán hátunk megett esett, midőn őrnagyunk, Clementis „álljt” vezényel, mi nem is képzeltük, miért állítottunk meg s többen egy pohár borra, pálinkára a korcsmába betolakodtak. A szenvedetlen nagy hidegbeni oknélküli ácsorgásért, kik helyünkön maradtunk, éppen a legjavában kezdtünk magunkban zugalódni, midőn látom, hogy Széll Józsi, a Princz-Preussok őrnagya, az országút akác-ozos árka közé még be nem ért zászlóaljával tömeget alakított s a hátrább álló ágyuk és lovasság közt nagy a mozgalom. Ennek később lovasság közt nagy a mozgalom. Ennek később igen keservesen megmagyarázott oka volt az, hogy dandár-vezérünk: Görgey Cornél oldalt portyázókkal meg nem vizsgálta Bábólna nyugoti oldalát s különösen az ott eső kis szőlő dombot, azt gondolva talán, hogy az ellenség még Győrben nyugszik, egy ezred vasas és

egyfel ezred Civalár dsidás által, Ottinger elpártolt hazaáruló vezérlete alatt, véletlenül meglepettünk, csak egy történetesen hátra pillantó huszár jelenté, hogy a szőlő domb mellett ellenséges lovasság fejt ki magát.

Görgey Cornél elvesztve jelenlétét s nem is képzelve, hogy az ellenség száma, hozzánk képest oly jelentéktelen, (másnap egy vissza szökött zászlóaljunkbeli elfogott legénytől hallottuk, hogy Ottingerrel nem volt egy csepp gyalogság sem s mindössze két-három fontos kis ágyu) a helyt, hogy ellentállásról gondolkozott volna, német nyelven ezen kiáltással: „Um Gottes willen, nur die Kanonen retten,” az ágyukkal, társzekerekkel, lovassággal mellettünk robogva elnyargal s nekünk is, kiket a sok ló, ágyu és munitiószekér az országút egyik oldalába szorított, „Sebesen lépj” vezényelvén Clementis őrnagyunk, a lovasság után lovon ülve segédhadnagyával, maga is elnyargal, mi még ekkor sem tudva a történetet, a vezény szó után indultunk, de alig léptünk egy párt, midőn láttam, hogy a bábólnai korcsma előtt tömegben maradt Preussok zászlóalja dsidásokkal vétetik körül, kik is egy párszor sortüzet adva, az őket támadni akaró lovasságot szétugrasztották. Azonban abban a perczen már a huszárok és ágyuk nyobában a töltésen mellettünk sárga-fekete lobogós dsidások nyargaltak, szurva és pisztolyaikkal löve megrémült legényeink közé. Oly nagy lett a hátba történt meglepetés hatása, hogy ezen néhány rohanó dsidásra, még csak fegyvereiket sem sütötték ki önkénteseink.

A Preussok tömege egy darabig tartva magát, végre az ágyugolyók s az erős vasas lovasság rohama alatt összetört s 700 jeles katonánk vagy

A régi urasági, széles szarvu, négy ökrös szeke-
reken két öles ostar nyelekkel pattogó izmos
magyar béresek, a farhámba fogott erős ígás
lovakon ülő s fűtörészve a nagy teherrel is
könnyen léptető kocsiok eltűntek uraikkal együtt.
A hegyalját végig futó országuton s tölteseken
a hajdan ott robogott kocsi s csinos előfogatok
helyett, legfeljebb tokaji kőzcos fiakkereken fut-
kosó éhes adóvégrehajtók s foglalóbirák rémes
pofájával találkozunk. Szóval a tokaji egykori
vidám és élénk szüretke arca eltört, el, mint
minden szegény hazánkban három év tized alatt
elváltozott. Kun László kora virradt a nemzetre.

A szőlő-dézma s urbér eltörlését a kor kö-
vetelte, visszaállításáról csak örült gondolkodha-
tik s bár sok jót várt tőle a világ, eddig ellen-
kező bizonyult, az urbér eltörlése után a parasztság
kilenez tizedrésze koldus botra jutott; a szőlő
dézma váltásig, a mellett, hogy a Hegyalja több
városaiban aránytalan és elviselhetetlen terhes, meg-
ölte a valódi jó tokaji bort. Míg a dézma el nem
töröltetett, a kamara Tokajban és Tarczalón, Uj-
helyben, Tályán, Szántón és Patakon herczeg
Braecenheim — úgy a többi városok s szőlő-
hegyek földes urai, a Szirmaiak, Senyeyek, Er-
dődyek magok is késő szüretelve, Simon-judas
napig nem engedtek a népek szüretelni. Ma már
megvan a szabadság, hegyrendőri törvény nincs
s szüretel október elején szegény és gazdag egy-
aránt, így azután szürünk fanyar szőlőlevet bőven,
de nem azt, mi világhírre emelte Tokajt: asszút
és essenciát.

Harmadik ok, mely az említett két ok nél-
kül is semmivé teszi a jó tokaji bort, nem poli-
tikai, hanem gazdasági: a szőlőművelés megvál-
toztatott rendszere s nem a minőség, hanem a
mennyiségre való törekvés. Ki valaha életében
szőlőtvet látott, ha nem szőlész, ha nem bor-
rász is, de józan ésszel bír, át fogja látni, hogy a
fákra, lugasokra felkuszó, meg nem metszett vad
szőlő legbővebben terem, de leghitványabb s leg-
savanyubb levét ad. Ha csak félig elvágjuk is a
tő futását, már kevesebb: de jobb bort szürünk;
ha pedig régi tokaji rendszert követve, minden
szem, minden csap nélkül simára vágatjuk töve-
inket, kevés, de jó bor s essentia lesz a jutalom.
Ki az itt elmondott elvet megtámadja, azzal nem
tartom érdemesnek szót váltani és ezen mindig
a jobb minőségre irányzott régi rendszer, na-
ponta kezd Tokaj vidékén, ki menni a szokásból.
Tolcsván köztendő és zsidó birtokos egy sincs, ki
szőlőt ne csapokra metsztesse, azon urak számát,
kik még vélem együtt a sima régi metszést tart-
ják fel, tiz ujjomom elszámolom. Hiszen a király
Ö Felsője szőlői is nagyban csapoltatnak, lehet,
hogy ezt a bécsi fő udvar mester Hójbrenk után
így rendel, de akkor a királynak nem lesz kirá-
lyi óra a Burgh pinczéjében jót állók érette. Az
a két — három darab tokaji, tolcsvai királyi szőlő
jövendelmé, úgy se fogja soha a bosniai s az ud-
vartartási költségeket fedezni, nem azt kell ott
nézni, hogy mibe kerül, hanem azt, hogy milyen
bort mutathassanak fel a királyi asztalok. Még
így a magasból mutatott fonák példa örömet
talál számos követőkre; pedig ha csapra met-
szünk, korán Sz. Mihálykor szüretelünk, szomo-
rodnit készítünk, lesz szőlőlé Tokaj hegyaljánkon
elég, mint már az idén is volt. Tolcsván a csapo-
lási rendszer főhelyén, hitelen mondom,
felül volt 30 ezer hektoliter boron 1879-ben, a
régimelvényi rendszer korában 50 évvel ezelőtt
az egész 5 mértföld területű Tokaj-Hegyalján
termet, közép számítással évenként 80 ezer hekto-

el hullt, vagy fogságra vitetett. Derék őrnagyuk
Széll, sebekkel terhelve esett le lováról a tömeg
közepén. A pataki zászlószentelésünkkel velünk
mulatott Bodori kapitány, főhadnagy Dajevszky,
Halassy, br. Liptay, — Kriston, — szóval az
egész zászlóalj tisztikara, vagy rabságra hurcol-
tatott, vagy itt lelte dicső halálát.

A töltesen, — a huszárok és ágyuk után
rohanó dsidások, kik mindössze is nyolczan vol-
tak, egy jó darabig tartott vágatás után észre
veszik, hogy ők csak magok vannak s társaik
nem követik s átlátva, hogy bajos lenne végtére
is annyi huszár és ágyukat nyolcz legénynek
elfogni, — megfordultak s társaikhoz szerettek
vona vissza csatlakozni, minthogy pedig a töl-
téről a mély és széles árkok, a sűrű akác ul-
tetvény miatt lóval kiugratni csaknem lehe-
tetlen volt, kénytelenek voltak a mar most rájuk
nézve is veszélyessé vált defilén szemközt újra
önkénteseinkre visszatérni.

Két kis ágyujával az ellenség az országuton
utánunk ágyaztatván, a töltes árkan és a sűrű
akácgyazon keresztül törtünk s kívül a földeken
elhagyatva ágyunktól, lovasságunktól s magától
őrnagyunktól is: Ignánd felé lehet mondani, két-
ségbe esve, rend nélkül futottunk. — De azért
a reánk szemközt vissza felé jövő említett 8 dsidá-
sra valóságos hajtó vadászatot tartottak legé-
nyeink. Lépvé, süvegeit is némelyik levéve, né-
melyik lováról is leszállva kért pardont. — A
lármban puska ropogás közt kiáltásom és tiszt-
társaim szava figyelembe sem vétetett s lovaikkal
együtt a töltes közepén lették hősi halálokat.

(Folyt. köv.)

liter, de ha a tolcsvai arány áll, a többi tizenegy
testvér városra is, úgy az idén termett 300 ezer
hektoliteren felül, de a világhírű tokaji bor nem
adok neki egy félszázadot, ha így halad előre,
okvetlen kihál; sokan azt mondják reá megér-
demli. Requiescat in pace! Ugyis nagy aristoc-
rata volt.

Mezősy László.

A „s.a.-ujhelyi szegény izr. iskolázó gyer- mekeket segélyező-egylet.”

Az emberszeretet a legdicsebb erények egyike.
Szeretni embertársunkat a legmagasabb lelki
tulajdon. A kiből valódi emberszeretet nincs, az
nem képes a közjóért lelkesülni, mert csak egye-
seket vesz tekintetbe, de a nagy egészet, az embe-
riség nagy tömegét, megveti. Ezen valódi embe-
rszeretet hozza magával, hogy az igazi emberbarát,
ahol és kivel jót tehet, jót tesz. Ezen erényen
alapszik a sok jótékony egylet, melyeknek tagjai
egyéb jutalomra nem számítanak, mint az öntudat
által nyújtandó lelki öröme.

Ilyen jótékony egyletek a helybeli izraelita
hitközségben is vannak, melyek között a négy
évvel ezelőtt Singer Israel tisztelt tanító ur és
alulírott kezdeményezése folytán létrejött „szegény
izr. iskolázó gyermekeket segélyező-egylet,” ha
nem is legelső, de mindenesetre elsőrangú helyet
foglal el.

Köztudomású dolog, hogy nálunk Zemlénben
a zsidó népoktatásügy még igen sok kívánni valót
hagy maga után. többször akadály állván utunk-
ban, melylyel a szent ügynek meg kell küzdeni.
Némely helyen hiányzik a jóakarát, másutt a tehet-
ség és még sokan vannak, kik a népnevelés áldásait
megbecsülni nem tudják és kiknek mindenre van
elég pénzü, csak az iskolára nincs.

A helybeli izr. hitközségben a népoktatásügy
felvirágzásának egyik nagyobb akadályja volt a sze-
gény tanköteles gyermekek rendetlen iskolalá-
togatása.

A kinek ezelőtt alkalmja volt a helybeli izr.
iskolában gyakrabban megfordulni és a mulasztási
jegyzőkönyvbe betekinteni, találkozott ott ugyan
oly mulasztásokkal is, melyeknek, fájdalom! az
iskoláztatás iránti ellenszenv volt az oka! de talál-
kozott sok oly mulasztással, melyeket rendszerint
a mulasztási naplóban a következő jegyzetekkel
igazoltak: „Szegény, ruhátlan” vagy „Szegény, nincs
csizmája,” vagy (a legkedvezőbb esetben) Szegény,
nincs könyve.”

Képzeltető-e ily viszonyok közt virágzó iskola?

Akadott ugyan nálunk is egy-két ember, kik
szegény gyermekeket tankönyvekkel és tán ruhával
is láttak el, de ezen nagy akadály a rendes isko-
lalátogatásnak föltűnülje az egyesek erejét. Ezen
a bajon csak a felebaráti szeretet alkalmazása
által lehet segíteni. Az út és mód, melyen ezen
alkalmazás történhetik, sokféle lehet; de legkönnyeb-
ben elérhetjük a czélt isk. gyermekeket segélyező-
egylet életbeültetése által.

Alakult tehát a helybeli izr. hitközségben 4
évvel ezelőtt a fent nevezett „szegény izr. isk.
gyermekeket segélyező-egylet,” melynek czéjja a
szegény iskolázó gyermekeket segíteni. Őket a szük-
séges tankönyvekkel és télen ruházattal ellátni.

Ezen egylet felleges eszméjét a hitközség
legelőkelőbb tagjai fölkarolták, mert nem kétel-
kedtek, hogy a hitközség minden nevelés-barátja
sietni fog kötelességét leróni oly intézmény iránt,
mely szegény gyermekeink rendes iskoláztatását
czélozza és így arra is hivatva van, hogy a váro-
sunkban még mindig fönnálló zsidó zugiskolák bu-
tító irányja ellen küzdjön.

Az egylet négy évi fennállása óta összesen
kiosztott 76 uj téli kabátot, 70 uj téli nadrágot,
137 pár uj csizmát, 44 uj téli szipkát, 60 uj inget
és 128 frétt iskolakönyvetek.

Nem hagyhatom itt említetlenül az egylet
nagyilekű pártolót, — nevezetesen Reichárd
Mór, köztiszteletben álló hitközségi elnök urat,
kinek fáradozásának köszönheti az egylet boldo-
gult dr. Weisz Ármán 100 forintnyi hagyomá-
nyát; érdeműs iskolásaink elnökünket, Fried-
liber Albert urat, ki minden alkalommal az egylet
ügyeit lelkesen fölkarolja; Teich Zsigmond urat,
ki mint néhai Klein Jakab örökösének gondnoka, min-
den évben 20 frttal segélyezi az egyletet; Dr. Schön
Vilmos urat, ki évenként jelentékeny összeget ado-
mányoz; Dr. Dóri Ferecz urat, ki különösen az
egylet keletkezése és megállapítása körül felejteth-
len érdemeket szerzett; a polgári takarékpénztárt,
mely 3 éven át 20 — 20 frtot adományozott; emli-
tem továbbá Englaender Mihály egyleti elnök, Lövy
Adolf alelnök, dr. Grósz Armin egyleti titkár,
dr. Waldmann, Zinner Henrik, Schvarecz Bernát,
Kornstein Ignác, Schön Fülöp, Kállay Lajos, Volf
Jakab, Alexander D. Mór, Neuvirth Adolf, Roth
Bernát, Burger Adolf, Schön Sándor, Kellner So-
ma ügyvédjelölt és Kellner Ede urakat, kik részint
tevékeny lelkesülést tanusítanak folytonosan az egy-
let érdekei mellett, részint pedig az ünnepek alkal-
mával az izr. iskola imaházában az egylet javára
adakoznak.

Az egylet közgyűlése évenként egyszer és pe-
dig a sátoros ünnepek egyik napján és a ruhaki-

osztási ünnepély minden év november havában
tartatik meg.

Az egylet rendes tagja lehet mindenki, vallás-
külömbőség nélkül, ki egyszer mindenkorra 1 frtot
mint beiratási díjt az egylet törzsvagyona javára
lefizet és havonként legalább 10 krajczárnyi járulé-
k fizetésére kötelezi magát; de szabadságában áll
minden belépő tagnak 20 frtnyi tőke lefizetéssel
magát a havi járulékok fizetésétől mindenkorra
megváltani és az örökös rendes tagnak tekintetik.

Ezen egylet 4 évi működése bizonyítja tehát,
hogy a felebaráti szeretet filléreivel roppant ered-
ményeket lehet társulatilag előidézni. Azért azt hi-
szem, hogy minden községben igen könnyen lehetne
ilyen szegény isk. gyermekeket segélyező-egyletet
létrehozni, — csak legyen ember, ki e magasztos
eszme terjesztője legyen. Mondanom sem kell, mi-
szerint legelső sorban a tanító kötelessége, hogy
saját községét az ilyen egylet életbeültetésének
nyerje meg.

Tudom, hogy sokan erre tán ezt fogják mon-
dani: „Rosz időket élünk! a társadalom minden
rétegeiben érzik a „rosz idő” csapásait, korlátozat-
nak az igények, a kiadások még az „uraknál” is,
nehéz volna most jótékony egyletet létrehozni...”

Igen szomorú idők ezek a társadalom minden
tagjára nézve, de még szomorubbak azon szegényre,
kinek kunyhójában a nyomor uralg és aki iskolás
gyermekét még a legszükségesebb, csak néhány
krajczárba kerülő tanszerekkel sem láthatja el!

Oly jótékony egyletet, melynek czéjja szegény
iskolaköteles gyermekeket segíteni, hogy rendesen
iskolába mehessenek és melynek §-a p. a követ-
kező lenne: „Tagja lehet minden ember, ki havon-
ként legalább 10 krajczárt az egylet pénztárába be-
fizet, — ily egyletet minden község most is —
a rossz idő daczára — könnyen alakíthat.

Fel tehát, kedves tisztársak, néptanítók! mi
ránk vár a feladat megoldása, hogy a szegény ru-
hátlan gyermekek felsegíttessenek, ruháztassanak.
Ha minden tanító erkölcsi erejének minden hatal-
mát az egylet eszméjének kifejtésére felhasználja,
ha kijelöli a módot, az utat, melyen a czél legin-
kább elérhető, akkor bizonyosan akadnak min-
denütt az eszme valóstítása iránt buzgalmat tanu-
sító férfiak, kik őt támogatni fogják.

S.-a.-Ujhely, 1879. december 2-án.

Knopfler Sándor.

Meczner Gyula kerületünk képviselőjének beszéde a véderőről szóló törvény tár- gyalásán.

T. képviselőház! Pulszky Ágost képviselő ur
kifejtette az indokokat, melyek engem is arra
indítanak, hogy a törvényjavaslat ellen szavazzak s
így azokat rosszabbul ismételnem nem fogom.

Hogy mégis felszólalok, azért történik, mert
határozati javaslatunk ellen a vita folyamán oly
állítások hoztak fel, melyek czáfolatot kívánnak;
felszólalok továbbá azért, hogy e fontos kérdésben
szavazatomat indokoljam. (Halljuk!)

Midőn ez oldalról a 800,000 főnyi hadilét-
szám megállapításának szükségét elismerjük, azt
megszavazni hajlandók vagyunk s mint Pulszky
képvisező ur beszédeiből megérteni méltóztattak, a
hadsereg harcalképességének elősegítését óhajtjuk,
sőt ahadseregjobbításának és életmezésének szükségét
kimondjuk: azon hitben kell lennem, hogy senki
sem vetheti szemünkre, hogy a monarchia bizton-
sága s nagyhatalmi állás iránt kellő érzékkel nem
bírnánk avagy szövetség létesítését neheztelénk.

Epen azért, gr. Ráday képviselő ur vonatko-
zó érveléseit, magunkra nem érthetjük s bármily
becses lehetne is a lojalitás nyilvánítása, őt tul-
licizálni bizonynyal nem fogjuk. (Helyeslés bal
felől.)

Ki lett fejtve, miért óhajtjuk mi a létszám
megállapítását, a véderőről szóló törvénynek, a
határozati javaslatban foglalt iránybani revisiójához,
mint feltételhez kötni.

A t. honv. miniszter ur maga is elismeri a
véderő törvény revisiójának szükségét. A véderő
bizottság jelentésében nem hallgathatja el azon
nézetének kifejezését, hogy a kormánynak a véd-
szervezet módosítását kívánó részleteire vonatkozó
javaslatai, lehelyesebben a résznyegen levő törvény-
javaslattal kapcsolatban lettek volna előterjeszthe-
tők. Ráday gr. képviselő ur épen véghetetlenül
óhajtotta volna ezt.

Miután azonban be nem következett, mind-
annyian egy lélekzet vétellel, könnyen tul teszük
magukat a kérdésen s az ellenzék támadásán, az
által, hogy ez a dolog nem ide tartozik, majd ha
beterjesztve lesz, majd akkor fog valami történni.
(Helyeslés balfelől.)

Midőn megállapíthatni vélem, épen a törvény-
javaslat védőinek nyilatkozataiból, álláspontunk jo-
gosultságát, azon nézetemnek kell kifejezést adnom,
hogy az ellenzéknek, a kérdésnek oly könnyű elinté-
zésébe belenyugodni nem lehet. Nem, még a t.
miniszter ur azon kijelentése után sem, hogy eddig
a kölcsönös megállapodások létesíthetők nem voltak,
de beteresztésük már csak hetek kérdése s ő
nem tehet róla, ha a miniszter kijelentésének
nem hisznek.

A kölcsönös megállapodások létesítésére s

ezzel az érdeke
volt elég idő.

Hisz 11

maga a szöve-
képen már ez
hozás elé terje
maga beismer
szítése s előt
oly sok időbe
sincsenek kés
tésük idejét.

Epen ez
a tekintetben,
véradót, azutá
fognak törödn
moeopatikus
bekövetkezni.

A nemz
óiasí vér- és
jogszerű kíván
és hiányok orv
annak, hogy n
számos éveket

E biztos
ter ur kijelen
zott áldozatok
zésének szük
igéretnek tek
előttünk a pé
legközelebbi
mány által, a
rat mellett,
tettek, hogy
vást meríteni

A t. mi
záradék felvé
is joga legyer
mert állítja,
ben van, az
jogositva van

Ha ber
ur annak nyi
csak felelős
felség jogait
jogokat az
körvonalozni.

Gr. Rá
azt mondván
közt változat
tartani, átlév
uralkodó meg
közt, a hads
terhek könny

En ezt
keli még is k
ur saját nemz
nyel nem vis
radex felvéte

A t. m
gr. Ráday
Szükséges t
kétségtelenül

Ugyana
kából támad
az a létszám
állapítani.

De m
mindegy ak
ideiglenes te
mindenkor
tett érveit
mert ha me
ban, épen u
irányban. (E

A honv
rendkívüli
ványára, eg
határozatot

Teg
mellékelve
hazánk nag
emigrációb
jára vonatk
tegnapi na
olvastuk ha
gyűlési kép
a legközele
alkalmából
azon okná
és fiait sz
vény által
kitaszítottá

Tekin
lénmegyén
Kossuth L
nyilvános p
Kossuth L
Homonna
legszebb
város mind
laszthatlan
— hogy e
idézett m

ezzel az érdekelte javaslatok elkészítésére, bizonyára volt elég idő.

Hisz 11 éves tapasztalás áll rendelkezésre s maga a szövegen levő törvényjavaslat is tulajdonképen már ezelőtt egy évvel lett volna a törvényhozás elé terjesztendő. Különben a t. miniszter ur maga beismeri, hogy az érdekelte javaslatok elkészítése s előterjesztése, mégis csak nem kerülhet oly sok időbe, miután daczára annak, hogy még sincsenek készen — csak hetekre teszi betérjesztésük idejét.

Epen ezen körülmény is aggodalomra ad okot, a tekintetben, hogy a nemzet már megszavazta a véradót, azután panaszával, sérelmeivel nem sokat fognak törődni s a sérelmek orvoslása vajmi homeopatikus adagban fog, ha ugyan általában fog bekövetkezni.

A nemzet méltán kívánhat biztosítékot, az ójái vér- és pénzáldozatért, arra nézve, hogy jogszerű kívánalmait teljesüljenek, a felmerült hibák és hiányok orvoslást nyerjenek, mely hibák, daczára annak, hogy megvoltak és orvosolhatók voltak, oly számos éveken át még sem orvosoltattak.

E biztosíték tekintetében a t. honvéd. miniszter ur kijelentését, a már kötelezőleg megszavazott áldozatok után, épen a minden factor beleegyezésének szüksége miatt, csak elismerem, jó akaratú ígéretnek tekinthetem; de kegyes bocsánatot kérek, előttünk a példa, hogy a közönségi törvények, a legközelebbi kiegyezés alkalmával, épen a t. kormány által, a szintén nem hiányzott legjobb akarat mellett, oly lágyan kezeltettek és érvényesítettettek, hogy abból a jövőre nézve kellő megnyugvást meríteni alig lehet. (Helyeslés baifelől.)

A t. miniszter ur feleslegesnek mondja azon záradék felvétele, hogy a törvényhozó testületnek is joga legyen a létszám változtatását indítványozni, mert állítja, hogy az az 1868. 40. t. cz. 13. §-ban van, az által, hogy a Felsőké kormányai által jogositva van indítványozni.

Ha benne van, miért ellenzi a t. miniszter ur annak nyílt kifejezését? Hisz a Felsőké általán csak felelős miniszterei által gyakorolhatja összes felség jogait, miért volt még is szükséges azon jogokat az alap és más törvényekben tüzetesen körvonalozni.

Gr. Ráday képviselő ur még tovább megy, azt mondván: az iniciatívát minden körülmények közt változtatlanul kívánja a Felsőké részére fenntartani, átléven hatva, hogy minden alkotmányos uralkodó megragadja az alkalmat, adandó viszonyok közt, a hadsereg létszámának leszállítására és a terhek könnyítésére.

En ezt vitatni nem kívánom, de sajnálatomat kell még is kifejeznem a felett, hogy a t. képviselő ur saját nemzete képviselőtéről hasonló jó véleményrel nem viseltetik, különben nem ellenezné a záradék felvétele.

A t. miniszter ur pedig láthatja, hogy már gr. Ráday képviselő sem úgy érti a törvényt. Szükséges tehát, hogy a nemzet joga nyilván és kétségtelenül kifejeztessék. (Helyeslés a baloldalon.)

Ugyanazon t. képviselő ur a stabilitás indokából támadja meg határozati javaslatunkat, mivel az a létszámot nem 10, de 5 évre kívánja megállapítani.

De midőn azt mondja s hozzáteszi, hogy mindegy akár 10 év, akár 5 év, az mindenkor ideiglenes természetű, mert a Felsőké iniciatívájára mindenkor megváltoztatható, a stabilitásra fektetett érveit saját argumentációjával dönti halomra, mert ha megváltoztatható 5 év előtt egyik irányban, épen úgy megváltoztatható 5 év után másik irányban. (Élénk helyeslés baifelől.)

Vége köv.

Egyletek. Társulatok.

A homonnai kaszinó-egylet f. hó 1-én tartott rendkívüli közgyűlésén Dercsényi Kálmán indítványára, egy valóban hazafias és követésre méltó határozatot hozott, mely következőleg hangzik:

Tegnap nap hozzánk érkezett hírlapokhoz mellékelve kaptuk önkéntes számkivetésben élő hazánk nagy fia Kossuth Lajosnak „Irataim az emigrációból” czimű és sajtó alatt lévő munkájára vonatkozó előfizetési felhívást; ugyancsak a tegnapi napon hozzánk érkezett napi lapokban olvastuk hazánk nagy fiának Helffy Ignác országgyűlési képviselő urhoz intézett levelét, melyben a legközelebb szentesített honosítási törvény alkalmából legmélyebb fájdalommal ad kifejezést azon oknál fogva, hogy az idézett törvény őt és fiait számkivetettnek nyilvánítván, ezen törvényt által magát és fiait a magyar hazából kitesztitottaknak képzeli.

Tekintettel arra, hogy Kossuth Lajos Zemplénmegyének szülőföldje — tekintettel arra, hogy Kossuth Lajos Zemplénmegyében kezdette meg nyilvános pályáját, — tekintettel végre arra, hogy Kossuth Lajos nyilvános pályájának kezdetén Homonna városa falai közt töltötte életének egyik legszebb korszakát, Zemplénmegye s Homonna város minden igaz magyar érzelmű fiának művészetes kötelessége minden lehető elkövetni, — hogy egyrészt hazánk nagy fiának fentebb idézett munkájára megynék fiait közül mentől

számosabb előfizetők jelentkezzenek, másrészt pedig módot és alkalmat keresni arra, hogy hazánk nagy fiának a honosítási törvény okozta fájdalmait a lehetőségig enyhítsük, vagy ha lehetséges volna azokat végképen megszüntessük; minek folytán indítványoztatik:

1. Mondja ki a közgyűlés határozatilag, miszerint Homonnán és vidékén lakó minden értelmes s hazafias magyar érzelmű honpolgártól elvárja, hogy Kossuth Lajosnak „Irataim az emigrációból” czimű munkáját előfizetés útján megfogja szerezni.

2. Bizzék meg a közgyűlés kebeléből egy, — esetleg több tagot, hogy ezek Homonna város területén és vidékén az 1-ső pontban körül írt munkára előfizetéseket gyűjtsenek a nélkül, hogy az előfizetési felhívás zárszávaiban a gyűjtők részére biztosított tisztelet példányokhoz igényt tartanának, sőt magokat határozottan kötelezik, hogy a tisztelet példányok árát, egy később meghatározandó jótékony célra késznek felajánlani.

3. A homonnai kaszinó-egylet intézzen felhívást Zemplénmegye területén létező összes kaszinói, vagy más hasonló társadalmi egyletekhez s hívja fel ezeket, miszerint gondoskodjanak módokról és eszközökről, hogy egy társadalmi uton előidézendő mozgalom útján, Kossuth Lajos hazánk nagy fiának tudomására legyen hozható azon tény-körülmény, mikép nincs e magyar hazának, különösen pedig Zemplénmegyének oly korcs fia, ki a honosítási törvény intézkedéseit Kossuth Lajosra és fiaira alkalmazhatóknak vélné, hogy biztosíthassuk Kossuth Lajos hazánk nagy fiát, hogy a személye iránti határtalan tisztelet és nagyra becsülés a Magyarhaza, különösen pedig Zemplénmegye fiait keblében soha s egy percre sem szünt meg s hogy a Magyarhaza, különösen pedig Zemplénmegye minden igaz fia Kossuth Lajost és fiait minden körülmények között magyar honpolgárok s édes testvérek gyanánt fogja tisztelni.

Mely indítvány egyhangulag elfogadtatván, miután a közgyűlés örömmel értesült arról, hogy Gregorovics Antal kaszinói tag, az „Irataim az emigrációból” czimű munkára nem egészen 24 óra lefolyása alatt 20 előfizetést szerzett, az előfizetéseket Homonnán és vidékén leendő további — gyűjtésére nevezett kaszinói tag úr felkérte s jelen jegyzőkönyv másolatának egy egy példányát Zemplénmegye területén létező összes kaszinói, vagy más hasonló társadalmi egyletekkel azon kéréssel közölni határozatott, hogy — ezek az ez irányban megindult mozgalomhoz csatlakozni s az e részben netalán hozandó határozataikat a homonnai kaszinó-egyletnek tudomására juttatni sziveskedjenek.

Kelt mint fent.

Dercsényi Kálmán. s. k.
casinói elnök.

Kelenen Kálmán. s. k.
casinói jegyző.

Külömfélék.

Helyi és megyei érdekűek.

Az ideai tél — úgy látszik — minden tekintetben meg akar felelni nevének; kitartó nem csak a hidegben, de a havazásban is. F. hó 2. 4-én ismét erős hóesésünk volt szélviharral, mely mindenféle nagy fuvásokat csinált. A vasuti közlekedés azonban csak a Szerencs-ujhelyi vonalrészen akadt meg, de csak rövid időre, mert másnap már a vonatok itt is szabadon közlekedtek.

Alkalmunk volt látni az orvosi segélyegylet sorsjátékára begyűlt nyeremény-tárgyakat, melyeknek egy mennyisége mint minősége valóban megiepő. A rendezők igen helyesen teszik, hogy e tárgyakból karácsony másodnapján délután kiállítás rendeznek 10 kr. beléptidj mellett, mert így legalább némi részben kárpótolva lesznek a kibocsátott s már régebben teljesen elfogyott 1000 darab sorsjegy csekély számáért. E sorsjátéknak aligha fog egyhamar párja akadni, hol a nyeremény-tárgyak értéke jóval nagyobb az alap jövedelménél, amelyre rendeztetik. A jótékony cél érdekében másszor kevesebb lelkiismeretességet ajánlunk a rendező uraknak.

A roncsoló toroklób állása S.-a.-Ujhelyben novemberben következő volt: 14 nap alatt megbetegült 7 gyermek, ezekből meggyógyult 1 meghalt 3 orvosi kezelés alatt maradt 3. Jelentékenyebb terjedése azóta nem észlelhető.

A S.-a.-Ujhelyi korcsolyázó-egylet tagjai a f. évi december 14-én vasárnap délelőtt 11 órakor a tornacsarnokban megtartandó évi tisztújító közgyűlésre ezennel meghívataknak. Láczy László, elnök.

A zemplénmegyei orvos-gyógyszerész-egylet rendes özi tisztújító közgyűlését folyó évi december 10-én délután 2 és fél órakor a megye házában tartandja. — Tárgyak: 1. Jelentés a lefolyt évről. — 2. Tisztújítás. Távollévők az alapszabályok értelmében írásban is szavazhatnak. — 3. Dr. Lengyel Endre felolvas tanulmányt az orvosi tudomány történetéből. — Dr. Kun Zoltán bemutat rhinoscopice beteget, kin műtétet hajtott

végre, a műtét lefolyásának rövid részletezésével — 5. Dr. Hornyay Béla értekezik a szinvaktságról — 6. Galik Géza bemutatja göröcsövön a Hegyalját fenyegető Phylloxera vastatrix szőlőpusztító rovar. — 7. Folyó ügyek.

Spilenberg Barna arvaszéki üllőközt mely családi gyász érte; fiatal neje, az anyák mintaképe, a minden tekintetben megtestesült jóság, hosszas sorvasztó betegségben f. h. 1-én 24 éves korában elhunyt. A haláláról kiadott gyászjelentés így szól: Spilenberg Barna, gyermekei: István, Gábor, Barna, Sarolta, Sofka és a többi rokonok fájdalmas szívvel jelentik, neje, anyjuk s rokonuk: Spilenberg Barnáné, szül. Stern Jozsefnének f. h. 1-én, hosszas szenvedés után, élte 24-ik, boldog házasságuk 7-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogult földi maradványai f. hó 3-án fognak délután 1/2 órakor az itteni ref. sirkertben öök nyugalomra tetetni. Sátoralja-Ujhely, 1879. novemberhó 2-án. Béke és áldás a korán elhunyt legjobb nő és példás anyá hamvai felett!

Hajtóvadászat tartatott ismét a bányácskai erdőségeken m. hó 30-án. A multság ezuttal sem maradt eredménytelen, mert a kisebb vadakon kívül egy hatalmas bak-öz is martalékol esett. A nemes vadat Fűzy Kálmán barátunk ejtette el.

Toronyóránk, melynek költsége átigazításától talán még egy év sem folyt le egészen, ismét bomladozik. Egyszer jól mutat, de rosszul üt, másszor pedig éppen ellenkezőleg cselekszik s mutatója 3—4 napig is egy helyen vesztegel; most azonban e csókolni való két tulajdonságától is eltért s teljesen felmondta a szolgálatot. Kérjük a városi hatóságot: nézzen utána a dolognak, mert helybeli és idegenre egyiránt káros és bosszantó az, ha az időre nézve biztos utmutatója nincs. Mi úgy tudjuk: hogy az óra gondozása jeles szakértő kezében van, de azt is tudjuk, hogy azt rendben tartania már csak azon oknál fogva sem lehet, mert az óra szerkezetéhez való juthatás, a primitív lépcsők miatt téli időben csak nem lehetetlen. E bajon kell tehát mindenekelőtt segíteni.

— **Nemes Lajos** kir. tanfelügyelő mult hó 25-én Reichárd Mór hitközségi elnök kíséretében a helybeli izr. elemi iskolát szerencsésítette látogatásával, hol is minden osztályban nagy buzgalommal és kitűnő szakértelemmel a különféle tantárgyakból vizsgát tartatván, az intézet vezetése felett teljes megelégedését nyilvánítja.

Reichárd Mór urnak, az izr. hitk. előjáróság új elnökének legelső tette az volt, hogy megválasztása után azonnal a hitközségi tanítók fizetéseinek rendetlen kiszolgáltatása tárgyában egy bizottságot nevezett ki oly megbizással, hogy e baj gyökeres gyógyítása és egy normális állapot teremtése céljából javaslatot dolgozzon ki. — Örülünk, hogy a helybeli izraelita hitközség ügyeit valahára oly jeles férfi vezeti, aki komolyan és tejes erejéből iparkodik mindenek előtt a hitközség legfontosabb intézményének, a népiskolának sajnós anyagi állapotán segíteni; örülünk, hogy a derék hitközségi elnök legelső sorban arról gondoskodik, hogy ezentúl a tanítók is — úgy mint a többi hitközségi tisztviselők — minden hónap elsején a hitközség pénztárából fiztessenek. — Multhatatlan szükségese is, hogy a hitközségi elnök fáradozásainak sikere legyen, mert a tanítók nyomasztó anyagi helyzete káros befolyással lehet az iskola szellemi életére is. A tanítónak csak akkor lehet kedve a tanításhoz, csak akkor dolgozik örömmel a maga művelődésén, de csak akkor is lehet töle haladást követelni, ha a szükség ellen biztosítva van és tisztességes állása érzetében bizonyos nemesebb öntudat ébred benne. Hogy mehetne a tanító kedvvel az iskolába, mikép taníthatna nyugodt lélekkel, midőn az iskolában is arról kell gondoskodnia, lesz-e holnapra kenyér? Ha a t. hitközség nem nézheti a kántor, jegyző, metsző és templomi szolgáló szükségét, ha ezeket a legpontosabban fizeti, — hogyan nézheti a szűkölködő tanítót, a kiről gondoskodni tartozik? Avagy a tanítónak kevesebbet kell dolgozni, mint más hitközségi tisztviselőnek? Nem, többet, sokkal többet; — mert míg a jegyző, kántor, metsző és templomi szolgáló bevégzett munkájok után magándolgaik után járnak, addig a tanító egész napon az iskolában görnyed, a társadalomnak hasznos polgárokat képezve!... Legyünk tehát uraim igazságosak! s ismerjük el, hogy a tanító nem csak tisztviselő, de ember is, családapa is, kinek élni, kinek másokról is kell gondoskodnia. Bizzunk tehát a helybeli izr. hitközség igazságszeretete és áldozatkészségében, hogy a hitk. elnök úr nemes intencióit követve, nem sokára a tanítói fizetéseket is rendesen fogja kiszolgáltatni.

Okruczy Antal, a gálszécsi járás esendbízosa, Dargó és Gálszécs között történt rablógyilkosságra vonatkozó minapi közleményünket, mint a valódi tényállásnak egészben meg nem felelőt, hozzánk intézett sorokban következőleg igazítja helyre: „A gyilkosság elkövetése után, az itteni szolgabírói hivatal és általam megajtott előleges nyomozatból valószínűnek tűnő fel az, hogy a gyilkosságot czigányok követték el: legott én és kéz alatt levő pandurjaim, különböző irányban s oly helyekre, hol czigányok tartózkodnak, nyomozatra mentünk, egy másik lovas pandurom pedig, névszerint: Jurtsisin András, a varannói szolgabíró-ságához intézett megkereső levéllel Varannóra, onnét pedig e járás szolgabírójának rendelete alapján, Reteghy Bertalan kollegámmal, kinek érdemeit egyáltalában csökkenteni nem akarom, Szacsurba küldetett. Ott találák Csapák Mihályt, ki is szabályszerű községi

bizonylattal levén ellátva, Retteggy kollegám öt, miután ellene semmi gyanu sem látszott fennforogni szabadon akarta bocsátani, elfeledvén, hogy ugyan ezen Csapák Mihály az, ki már egy éve a velejtei parton elkövetett utonállásért körözve van és folyvást kerestetik. Azonban pandurum felismerte a jó madarat s letartoztatván, fiával együtt Gálszécsre bebesérelte, hol is a szolgabíró által legott kérdőre vonatván, a gyilkosságot egész töredelmesen bevallotta.

Mai számunkhoz van mellékelve az „előfizetési felhívás” Kossuth Lajos irataira, melyet melegen ajánlunk t. olvasóink figyelmébe.

Nyilvános köszönet.

A zemplénmegyei egészségügybeliek kölcsönös segély-egyletének igazgatósága kedves kötelességének tartja az alábbirt t. cz. hölgyeknek és uraknak, kik az egylet alaptőkéje javára f. hó 27-én rendezendő sorsjátékhoz nyeremény tárgyakkal járulni sziveskedtek, ezennel nyilvános köszönetét és hálaát kifejezni.

S.-a.-Ujhely, 1879. decemberhó 3.

Az egylet igazgatósága nevében:

Gallik Géza.
egyl. jegyző.

Chyzer Kornél.
egyl. elnök.

A t. cz. adakozók névsorának 1-ső közleménye:

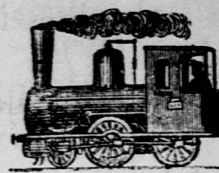
Ambrózy Nándorné, Anastasia főnökné, gróf Andrassy Aladárné, gróf Andrassy Gyuláné, gróf Andrassy Mária, gróf Andrassy Sándor, Balogh Anna, Barna Sándorné, Baruch Miksáné, Bárczy Józsefné, Bekes Edéné, Bernáth Elemérné, Bernáth Ilona, Boronkay Györgyné, Borúth Elemérné, Chyzer Irma, Chyzer Kornélné, Chyzer Margit, Cseley Gusztávné, Csernyiczky Julia, Csiszar Erzsébet, De Rivó Ilona, Divald Károlyné, Dongó Gézáné, Dókus Gyuláné, Dókus Józsefné, Dóri Ferenczné, Ehrenreich Fanni, Engländer Mihályné, Erényi Jakabné, Eschwig Edéné, Évva Ilona, Fábry Lajosné, Ferderber Laura, Ferderber Róza, Feil Attiláné, Fisch Péterné, Fisch-Zinner Berta, báró Fischer Ilona, Forróssy Gabriella, Friedman Paula, Fürth Henriette, Gaál Sándorné, Gallik Gézáné, Ganzler

Alajosné, Garay Róza, Géczy Istvánné, Glück Ármíné, Glück Linka, Gottlieb Johanna, Görgey Linka, Grosz-Spitz Ludmilla, Grün Amália, Guttmann Mari, Honfű Anna, Hoomátkay Anna, Hornyai Ferenczné, Horváth Józsefné, Hunyor Anna, Hunyor Ilka, Jelenek Ádámné, Kádas Béláné, Kállay Lajosné, Köstenbaum M.-né, Kelemen Kálmánné, Kellner Ede, Klein Róza, Kleinman Teréz, Klug Klotilda, Kocourek Amália, Kornstein Jolán, Kornstein Lina, Kornstein Mórné, Kossuth Ilona, Králik Vinczéné, Kún Frigyesné, Kún Zoltánné, Lácay Elekné, Lácay Lászlóné, Lehoczky Jenőné, Liszy Cornélia, Löherer Lőrinczné, Lövy Adolfné, Lukovics Ottóné, Major Ilona, Major Istvánné, Markovics Fanni, Medveczky nővérek, Mezössy-Stépan Apollonia, Mizesák Péterné, Molnár Józsefné, Nagymihályi kórház ig. választmánya, Nemthy Ilona, Nemthy Józsefné, Néher Emilia, Nyeviczkey-Nemessányi Anna, Obláth Irénné, Obláth Nellike, Obláth Riza, Obláth Vilma, Okruczky A.-né, Osztóics Miklósné, Petrásovics Sándorné, Pillisy Edéné, Pillisy Jerne és Sarolta, Pillisy Nándorka, Pintér Ferenczné, Polacsék Irén, Pribék Irma, Reichard Ida, Reviczky Erzsébet, Rojcsék Lászlóné, Roncsinszky Josefa, Rosenberg Sámuelné, Roth Ottilia, S.-a.-ujhelyi kir. fogház munkáulate, Schäffer Magdolna, Schwarcz Laura (gálszécsi.), Schwarcz Laura (s.-a.-ujhelyi), Schweiger Mórné, Sebeők Antalné, Siegmeth Károlyné, Spilenberg Józsefné, Stern Johanna, Stern Samuné, Szekerák Ambrusné, Szöllössy Gyuláné, Sztankóczy Mariska, Teich Julia, Teich Zsigmondné, Thoman Blanka, Thoman Dávidné, Thoman Ilona, Tokár Józsefné, Fremmel Gizella, Turcsányi Istvánné, Ungár Rebeka, Ungár Sarolta, Van Dernáth Istvánné, Valko Nándor, Viczmány Ödönné, Villám Arnoldné, Waldmann Adolfné, Weisz Linka, Wintner Johanna, Wirthschafter Máli, Wurda-Zubriczky Mária. Zemplénmegyei orvos-gyógyszerész egylet, Zinner Henrik, Zubriczky-Markovics Jolán.

Szerkesztői üzenetek.

K. K. Mindkét cikket vettük, de tárgyhalmazzal fogva csak a jövő számban adhatjuk. A buzgalmat köszönjük.

Tokaj. Egy kicsit erős dolog az a „historia” így név nélkül. Mi azonban közöljük szívesen, de előbb szükségünk van egy Archimedesi pontra, hova lábainkat megvethessük.

A magyar éjszak-kelet vonat menetrendje

1876. május 15-től.

A vonatok érkezése S.-a.-Ujhelybe.

Budapestről: 10 ó. 30 p. reg. — 6 ó. 34 p. este.
Kassáról: 9 ó. 30 p. reg. — 5 ó. 27 p. este.
M.-Szigetről: 9 óra reg. — 5 óra 8 percz este.
Przemysléről L.-Mihályiba: 8 óra 40 percz reggel.

A vonat indul S.-a.-Ujhelyből.

Budapestre: 9 ó. 45 p. reg. — 5 ó. 47 p. este.
Kassára: 9 ó. 31 p. reg. — 6 ó. 54 p. este.
M.-Szigetre: 11 ó. 30 p. d. e. — 7 ó. 30 p. este.
L.-Mihályiból Przemyslére: 7 óra 50 percz este.

Üzleti tudósítás.

Hivatalos

piaczi árkimutatás.

1879. december 5-én.

				frt.	kr.
Buza	100 klg.	sulyu.	1 hect.	13	—
Gabona	100 »	»	»	11	—
Árpa	100 »	»	»	7	—
Zab	100 »	»	»	7	—
Kukur.	100 »	»	»	8	—
Burgonya	100 »	»	»	4	—
Borsó	100 »	»	»	14	—
Lencse	100 »	»	»	10	—
Paszuly	100 »	»	»	10	—
Köl. kása	100 »	»	»	13	50
Vaj	1 liter.	»	»	—	80
Szesz	»	»	»	—	34
Marhahus	1 klg.	»	»	—	44
Szalona uj	»	»	»	—	60
Sertés-zsir	»	»	»	—	72
Széna	méter mázsá	»	»	3	20
Alom szalma	»	»	»	—	90

Hivatalos s magán árverési hirdetések díja, nemkülönbön olyanoké, melyek kiemelése nem kívántatik, 1—100 szög 1/2 kr. azonfelül 1 kr.

Kiemelt, keretelt rendes kereskedelmi s üzleti hirdetések termérték szerint számítottak és pedig egy centiméter 2 kr.

Bélyegdíj mindenkör 30 kr.

HIRDETME NYEK.

Háromszorinál többszöri hirdetéseknel a díjmérséklés, valamint kívánatra különösen kiemelt hirdetéseknel a díjfelemelés esetről külön egyezkedés tárgyát képezi.

A „Kis hirdető” rovatában kis, legfeljebb 5 sorig terjedő hirdetések díja, kincstári illetéke is bele értve 50 kr.

Hirdetmény.

Alulírtnak van szerencséje a n. é. közönség becses tudomására juttatni, miszerint helyben egy, **hatóságilag alapszabályokkal megengedélyezett**

tudakozó- és közvetítő-intézetét

folyó év decemberhó 15-én megnyitotta: — ennél fogva ajánlja magát **urások, ugy szálloda- és vendéglőtulajdonosoknak** mindkét nembeli cseledek közvetítésére; ugyszinte **nevelőnk, nevelők, gazdatisztek, kasszír-nők, szobaleányok, szakácsnők, szakácsok, pinczerek, pinczér-nők, dajkák, kocsisok és szolgá-lók** elhelyezésére.

Azonkívül közvetít mindennemű előfordulandó üzletágaiban, ugyszinte **adásvevésben és bérbeadásban.**

Iroda: Főutca, Gredig ur ezukrászdája udvarán.

Tisztelettel

Eisenkraut Mór.

Hizott-sertés eladás.

Sárospataki hizlaldámban van még mintegy 70 darab, egy méter mázsás, tengerin hizott südő sertés, melyek egyenként is — kilóját 38 krral számítva — eladó.

Sárospatak, 1879. évi decz. 5.

Bogyay Zsigmond.

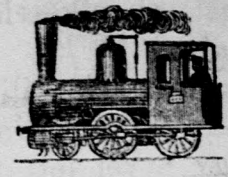
Lak-bérlet.

Egy főutczai hat szobából álló, konyha, kamara, pincze és istállóval ellátott kényelmes emeleti lakás jövő 1880. Sz.-György napjától egy vagy több évre hasznó-bérbe kiadandó. Tudakozódások szóval vagy levélileg e lapok szerkesztő-kiadói irodájához intézendők.

bevezet

bizonylattal levén ellátva, Retteggy kollegám őt, mi-
után ellene semmi gyanu sem látszott fennforogni
szabadon akarta bocsátani, elfeledvén, hogy ugyan-
ezen Csopák Mihály az, ki már egy éve a velejtei
parton elkövetett utonállásért körözve van és foly-

Alajosné, Garay Róza, Géczy Istvánné, Glück Ármin-
né, Glück Linka, Gottlieb Johanna, Görgey Linka,
Grosz-Spitz Ludmilla, Grün Amália, Guttman Mari,
Honffi Anna, Hoomátkay Anna, Hornyai Ferenczné,
Horváth Józsefné, Hunyor Anna, Hunyor Ilka,

Szerkesztő
Fő
hova minden a
közlemény, vala
detményi p
Kéziratok

A „Ze
czimére né
éven át visé
pályafutását

De ne
jeleznünk ez
a szerkesztő
egyik tagja
nősen felsz
társ szerkesz

E rán
sajnos körü
ügye csak
visszavonul
kasságának
lehet szó s
megtakarító
szenteli s l

Uj pro
tására nézv
az eddigi r
saink gara
jövöre is e
melyek hiva
radva, nagy
és közügye

A t.
nem nyer
lapunkat
ígérjük, ho
kélyebb a
vágyunkat

A cz
közönség
nyilvánítás
és egyéb r
is a „Zem

S.-a.

me
vál
azt
ére
tak
épe
ettől, ne
az enged
remélhet
mel, bor
s pár pe
Fá
jó néné
lépést h
tekkel k
Cs
regető, v
ben kér
memet.

H.
1879.
5102.